

ระบบคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของสิงคโปร์*

ลัฐกา เนตรทัศน์*

บทนำ

แม้ในอดีตสิงคโปร์จะถูกกล่าวถึงในฐานะของประเทศที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญามากที่สุดในโลก^๑ แต่ปัจจุบันระบบการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของสิงคโปร์ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานนานาชาติต่าง ๆ เห็นได้จากรายงานความสามารถการแข่งขันระดับโลกประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ (The Global Competitiveness Report 2017 – 2018) จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) ระบุว่า สิงคโปร์เป็นประเทศที่ถูกจัดอยู่ในอันดับ ๓ ของโลก^๒ และอันดับ ๑ ของเอเชีย ในด้านการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา^๓ นอกจากนี้ สภาหอการค้าสหรัฐฯ (US Chamber of Commerce) ได้ประกาศดัชนีทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ ปี ค.ศ. ๒๐๑๙ (International IP Index 2019) ซึ่งเป็นการพิจารณาจากมาตรการในการคุ้มครองสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ และความลับทางการค้า โดยสิงคโปร์ถูกจัดอยู่ในอันดับ ๑๐ ของโลก^๔ ในขณะที่การจัดอันดับด้านนวัตกรรมของบลูมเบิร์ก (Bloomberg) ปี ค.ศ. ๒๐๑๙ ระบุว่า สิงคโปร์มีการลงทุนในด้านการวิจัยและการพัฒนา รวมถึงมีการนำเทคโนโลยีระดับสูงมาใช้ขนาดใหญ่มากเป็นอันดับ ๖ ของโลก^๕ ทั้งนี้ ความสำเร็จของสิงคโปร์ในการสร้างระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเป็นผลมาจากการที่สิงคโปร์ต้องการที่จะให้ระบบคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจของประเทศบนพื้นฐานของการใช้ประโยชน์ และได้รับผลประโยชน์จากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) โดยเฉพาะ

* บทความนี้เผยแพร่เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๒

* นักวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายอาเซียนและกิจการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ Gill, A., Vári-Kovács, Z., Lall, A., Koh, T., Yin, L. W., & Tan, S. S. (2014). *The Development of Singapore's Intellectual Property Rights Regime*. Singapore: National Singapore University.

^๒ รายงานความสามารถการแข่งขันระดับโลกเป็นการจัดอันดับจาก ๑๓๗ ประเทศทั่วโลก โดยพิจารณาจากสถาบันนโยบาย และปัจจัยที่กำหนดระดับของผลผลิตของแต่ละประเทศ ซึ่งประเทศที่ได้อันดับ ๑ และอันดับ ๒ คือ สวิตเซอร์แลนด์ และสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ

^๓ World Economic Forum. (2017). *The Global Competitiveness Report 2017 - 2018*. Cologny: Author.

^๔ U.S. Chamber International. (2019). *Inspiring Tomorrow*. Washington: U.S. Chamber International.

^๕ Intellectual Property Office of Singapore. (2019). *Singapore's IP ranking*. Retrieved February 21, 2019, from Intellectual Property Office of Singapore: <https://www.ipos.gov.sg/about-ipos/singapore-ip-ranking>

ในภาคการวิจัยและพัฒนา^๖ จึงนำไปสู่การพัฒนาและสร้างมาตรฐานการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาผ่านมาตรการทางกฎหมาย เพื่อให้สิงคโปร์เป็นประเทศที่เป็นศูนย์กลางด้านทรัพย์สินทางปัญญาของภูมิภาคเอเชีย

บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอระบบคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของสิงคโปร์ โดยจะกล่าวถึงการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Agreement on Trade – Related Aspects of Intellectual Property Rights: TRIPS) เนื่องจากความตกลงดังกล่าวเป็นความตกลงที่ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาไว้อย่างครอบคลุมและเป็นสากล จึงทำให้เป็นความตกลงที่มีความก้าวหน้าและสำคัญอย่างยิ่งต่อการค้าระหว่างประเทศ

ระบบการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของสิงคโปร์

๑. การบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในสิงคโปร์

สิงคโปร์เข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๙๕ (พ.ศ. ๒๕๓๘) และได้เป็นภาคีความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Agreement on Trade – Related Aspects of Intellectual Property Rights: TRIPS)^๗ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐ อันเป็นความตกลงที่วางหลักเกณฑ์มาตรฐานของการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและขอบเขตของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเทศ การบังคับใช้กฎหมายและการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกไว้ นอกจากนี้ ความตกลงดังกล่าวยังเป็นความตกลงที่รวมเอากฎเกณฑ์ระหว่างประเทศเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาไว้ในความตกลงฉบับเดียวกัน กล่าวคือ ความตกลงทริปส์จะผูกพันประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกให้ต้องยึดถือความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่สำคัญ^๘ ซึ่งการเป็นภาคีความตกลงทริปส์ (TRIPS) ได้นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย

^๖ *supra* note 1

^๗ ดูความตกลงฉบับเต็มได้ที่ https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/27-trips_01_e.htm

^๘ ได้แก่ อนุสัญญาปารีส ค.ศ. ๑๙๖๗ (Paris Convention) อนุสัญญากรุงเบิร์น ปี ค.ศ. ๑๙๗๑ (Berne Convention) อนุสัญญากรุงโรม (Rome Convention) และอนุสัญญาการออกแบบวงจรรวมภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับวงจรรวม (Treaty on Intellectual Property in Respect of Integrated Circuits) สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย. (๒๕๔๘). ข้อตกลงเกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา. ใน *การศึกษาผลกระทบและแนวทางการปรับตัวของ SMEs ไทยต่อการทำข้อตกลงการค้าเสรีไทย - สหรัฐอเมริกา* (หน้า ๑-๑๒). กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.

และกฎระเบียบด้านทรัพย์สินทางปัญญาของสิงคโปร์ เนื่องจากภาคีสมาชิกมีพันธกรณีต้องอนุวัติกฎหมายภายในประเทศตามบทบัญญัติของความตกลงภายในระยะเวลาที่กำหนด^๙ โดยสิงคโปร์อยู่ในฐานะของประเทศกำลังพัฒนาจึงต้องอนุวัติกฎหมายภายในเวลา ๕ ปี นับจากวันที่ความตกลงจัดตั้งองค์การการค้าโลกมีผลบังคับใช้ ซึ่งภายในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ สิงคโปร์สามารถดำเนินการให้เป็นผลตามบทบัญญัติของความตกลงทริปส์ โดยบังคับใช้และแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภายในประเทศ ๕ ฉบับ เพื่อให้สอดคล้องและรองรับกับพันธกรณีของความตกลงดังกล่าว ได้แก่ (๑) รัฐบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. ๒๕๓๘ (Patents [Amendment] Act 1995) (๒) รัฐบัญญัติเครื่องหมายการค้า (Trade Marks Act 1998) (๓) รัฐบัญญัติสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ (Geographical Indications Act 1998) (๔) รัฐบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. ๒๕๔๑ (Copyright [Amendment] Act 1998) (๕) รัฐบัญญัติการออกแบบผลิตภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (Layout Designs Integrated Act 1999) โดยแต่ละฉบับมีสาระสำคัญดังนี้

(๑) รัฐบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. ๒๕๓๘ (Patents [Amendment] Act 1995)^{๑๐}

การให้ความคุ้มครองใช้ระบบการจดทะเบียนสิทธิบัตรการประดิษฐ์ โดยการประดิษฐ์ที่สามารถขอรับสิทธิบัตรได้จะต้องเป็นการประดิษฐ์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และกรรมวิธีตามรัฐบัญญัติสิทธิบัตร ทั้งนี้ การประดิษฐ์ที่จะได้รับความคุ้มครองต้องมีองค์ประกอบตามข้อ ๑๓ ดังต่อไปนี้

๑. จะต้องเป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่
๒. จะต้องเป็นการประดิษฐ์ที่มีขั้นการประดิษฐ์ที่สูงขึ้น และ
๓. จะต้องเป็นการประดิษฐ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ในทางอุตสาหกรรม

สำหรับสิทธิของผู้ทรงสิทธิบัตร ผู้ทรงสิทธิบัตรมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะใช้ประโยชน์จากการประดิษฐ์ที่ได้รับสิทธิบัตร และมีสิทธิหวงห้ามไม่ให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์โดยไม่ได้รับอนุญาตในระหว่างอายุของสิทธิบัตร รวมถึงมีสิทธิที่จะโอน สร้างสรรค์ หรืออนุญาตให้ใช้สิทธิบัตรได้

^๙ ซึ่งความตกลงทริปส์ได้กำหนดเงื่อนไขเวลาที่แตกต่างกันออกไปขึ้นกับสถานะของประเทศสมาชิก หากภาคีสมาชิกที่เป็นประเทศพัฒนาแล้วจะต้องมีการอนุวัติกฎหมายตามบทบัญญัติให้แล้วเสร็จภายในเวลา ๑ ปี ส่วนประเทศกำลังพัฒนาจะต้องอนุวัติภายในเวลา ๕ ปี แต่มีข้อยกเว้นว่าประเทศกำลังพัฒนาจะต้องนำหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์อย่างยิ่ง (Most-Favoured Nation) ไปปฏิบัติภายในเวลา ๑ ปี นับจากวันที่ความตกลงจัดตั้งองค์การการค้าโลกมีผลบังคับใช้ ส่วนประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด (Least-Developed Country) จะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีของความตกลงทริปส์ภายในเวลา ๑๐ ปี นับจากวันที่ความตกลงจัดตั้งองค์การการค้าโลกมีผลบังคับใช้

^{๑๐} ดูฉบับเต็มได้ที่ <https://sso.agc.gov.sg/Act/PA1994>

ในส่วนของการคุ้มครองสิทธิบัตรการประดิษฐ์จะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศรับจดทะเบียน
รับได้การโฆษณาในหนังสือประกาศโฆษณาสิทธิบัตร (Gazette) และมีผลใช้บังคับในระยะเวลา ๒๐ ปีนับจาก
วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน (ข้อ ๓๖)

ทั้งนี้ การกระทำที่ถือว่าการละเมิดสิทธิบัตรการประดิษฐ์ ตามรัฐบัญญัติสิทธิบัตร ข้อ ๖๖ ให้ถือว่า
บุคคลกระทำการละเมิดสิทธิบัตรการประดิษฐ์ในขณะที่สิทธิบัตรยังมีผลบังคับใช้โดยไม่ได้รับความยินยอมจาก
ผู้ทรงสิทธิบัตร ในกรณีดังต่อไปนี้

๑.๑ ในกรณีที่การประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ บุคคลใดทำ จำหน่าย เสนอขาย ใช้หรือนำเข้าผลิตภัณฑ์
หรือเก็บผลิตภัณฑ์ ไม่ว่าจะเพื่อจำหน่ายหรือโดยประการอื่นใด

๑.๒ ในกรณีที่เป็นสิทธิบัตรในกรรมวิธี บุคคลใช้กรรมวิธีหรือเสนอกรรมวิธีเพื่อใช้ในประเทศสิงคโปร์
โดยรู้หรือกรณีเป็นที่ประจักษ์ว่าบุคคลนั้นรู้ว่าการใช้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ทรงสิทธิบัตรนั้นจะเป็นการ
ละเมิดสิทธิบัตร

๑.๓ ในกรณีที่เป็นสิทธิบัตรในกรรมวิธีบุคคลนั้นจำหน่าย เสนอขาย ใช้หรือนำเข้า ผลิตภัณฑ์ที่ใช้
กรรมวิธีโดยตรง หรือเก็บผลิตภัณฑ์นั้น ไม่ว่าจะเพื่อจำหน่ายหรือประการอื่น

(๒) รัฐบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๔๑ (Trade marks Act 1998)^{๑๑}

เครื่องหมายการค้าที่จะได้รับความคุ้มครองตามรัฐบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๔๑ (Trade
Marks Act 1998) จะต้องเป็นเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนกับสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา
สิงคโปร์ (IPOS) ซึ่งจะมีอายุความคุ้มครอง ๑๐ ปี นับแต่วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า (ข้อ ๑๘)
โดยจะต้องเป็นเครื่องหมายที่สามารถแสดงให้ได้เห็นด้วยภาพ รวมถึงสามารถใช้แยกสินค้าและบริการ
ในทางการค้าโดยบุคคลหนึ่งออกจากสินค้าและบริการของอีกบุคคลหนึ่ง (ข้อ ๒) ทั้งนี้ สิทธิของเจ้าของ
เครื่องหมายการค้าตามรัฐบัญญัติเครื่องหมายการค้า หมวด ๓ สิทธิของผู้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า
กำหนดให้เจ้าของเครื่องหมายการค้ามีสิทธิที่จะใช้เครื่องหมายการค้าในการผลิตและจำหน่ายสินค้าที่
จดทะเบียนไว้แต่เพียงผู้เดียวและห้ามมิให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนได้ รวมทั้ง
การโอนสิทธิและการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้า

ในส่วนของการกระทำที่ถือว่าการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้า รัฐบัญญัติเครื่องหมายการค้า
กำหนดไว้ว่าการกระทำที่ถือว่าการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้า คือ การใช้เครื่องหมายที่เหมือนกับ
เครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียน หรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าดังกล่าวจนอาจทำให้สาธารณชน

^{๑๑} ดูฉบับเต็มได้ที่ <https://sso.agc.gov.sg/Act/TMA1998>

สับสนหลงผิดในแหล่งกำเนิดหรือความเป็นเจ้าของสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้านั้น โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของเครื่องหมายการค้าก่อน โดยโทษของผู้ปลอมเครื่องหมายการค้าจดทะเบียนของบุคคลอื่นถือเป็นความผิดโดยจะต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐฯ หรือทั้งจำทั้งปรับ (ข้อ ๓๑)

(๓) รัฐบัญญัติสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ (Geographical Indications Act 1998)^{๑๒}

การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของสิ่งโคโปรโมได้ใช้ระบบการจดทะเบียนหรือการขึ้นทะเบียนข้อมูล แต่การให้ความคุ้มครองเป็นไปโดยอัตโนมัติ ซึ่งจะเป็นการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของประเทศที่เป็นภาคีแห่งองค์การการค้าโลก (WTO) หรือภาคีแห่งอนุสัญญาปารีสว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรม (Paris Convention for the Protection of Industrial Property) และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของประเทศที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในหนังสือประกาศโฆษณาที่มีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตาม เจ้าของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์อาจยื่นขอจดทะเบียนเพื่อขอรับความคุ้มครองตามรัฐบัญญัติเครื่องหมายการค้าได้หากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีลักษณะเป็นเครื่องหมายการค้าตามรัฐบัญญัติเครื่องหมายการค้า

รัฐบัญญัติสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กำหนดนิยามของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ว่าหมายถึงสิ่งที่ใช้ในทางการค้าเพื่อระบุหรือแสดงเกี่ยวกับสินค้าว่ามีแหล่งที่มาหรือมีแหล่งกำเนิดจากสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง (ข้อ ๒) โดยผู้เป็นเจ้าของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีสิทธิที่ห้ามไม่ให้บุคคลใดใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความสับสนหลงผิดได้ รวมถึงมีสิทธิห้ามไม่ให้บุคคลใดจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวเป็นเครื่องหมายการค้า ตลอดจนห้ามให้มีการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในลักษณะที่เป็นการแข่งขันอันไม่เป็นธรรม ทั้งนี้ตามข้อ ๔ (๒) แห่งรัฐบัญญัติสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑

(๔) รัฐบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๔๑ (Copyright Act 1998)^{๑๓}

การคุ้มครองลิขสิทธิ์ของสิ่งโคโปรโมได้ใช้ระบบการจดทะเบียนหรือการบันทึกข้อมูลลิขสิทธิ์ การให้ความคุ้มครองเป็นไปโดยอัตโนมัติ ซึ่งให้ความคุ้มครองแก่บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ หรือพลเมืองหรือบุคคลที่มีสัญชาติของประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) และอนุสัญญากรุงเบิร์นว่าด้วยการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรม (Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works) โดยสิ่งที่ได้รับ ความคุ้มครอง คือ งานวรรณกรรม งานนาฏกรรม งานดนตรีกรรม

^{๑๒} ดูฉบับเต็มได้ที่ <https://sso.agc.gov.sg/Act/GIA2014/Uncommenced/20171124?DocDate=20140523>

^{๑๓} ดูฉบับเต็มได้ที่ <https://sso.agc.gov.sg/Act/CA1987>

งานศิลปกรรม งานภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ งานสร้างสรรค์
ต่อเนื่อง (Derivative Works) โดยผู้สร้างสรรค์งานจะเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะใช้ประโยชน์ในทางการค้า
หรือการทำซ้ำงานอันมีลิขสิทธิ์

สำหรับอายุความคุ้มครองลิขสิทธิ์จะแตกต่างกันตามประเภทของงานนั้น เช่น งานวรรณกรรม
งานนาฏกรรม งานดนตรีกรรม และ งานศิลปกรรมที่ไม่ใช่ภาพถ่ายมีอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ๗๐ ปี
ภายหลังจากที่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย หรือภายหลังจากการโฆษณาครั้งแรก (ข้อ ๒๘) งานแพร่เสียง
แพร่ภาพมีอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ๕๐ ปีภายหลังจากสิ้นปีที่ได้มีการแพร่เสียงแพร่ภาพครั้งแรก (ข้อ ๔๔)
โปรแกรมคอมพิวเตอร์มีอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ๕๐ ปี ภายหลังจากผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตายหรือภายหลัง
จากการโฆษณาครั้งแรก (ข้อ ๔๕)

(๕) รัฐบัญญัติการออกแบบผลิตภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (Layout Designs Integrated Act 1999)^{๑๔}

การคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์ของสิ่งโปรีใช้ระบบการจดทะเบียนสิทธิบัตรแบบผลิตภัณฑ์
โดยยื่นขอจดทะเบียนต่อสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาสิงคโปร์ (IPOS) ผู้ทรงสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับ
การจดทะเบียนจะมีสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์นั้นแต่เพียงผู้เดียวใช้ประโยชน์งานออกแบบผลิตภัณฑ์นั้น
ในเชิงพาณิชย์หรืออนุญาตให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ (ข้อ ๘) โดยจะได้รับความคุ้มครองนับจาก
วันจดทะเบียนเป็นเวลา ๕ ปี (ข้อ ๗)

ส่วนของการกระทำที่ถือว่าการละเมิดสิทธิบัตรแบบผลิตภัณฑ์ ตามรัฐบัญญัติการออกแบบ
ผลิตภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๙ กำหนดว่า บุคคลซึ่งกระทำการใด ๆ ต่อสิทธิของผู้ทรงสิทธิบัตรโดยไม่ได้รับ
อนุญาตย่อมถือเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ทรงสิทธิบัตร

๒. การจัดตั้งองค์กรเพื่อดูแลด้านทรัพย์สินทางปัญญา

ระบบคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของสิงคโปร์มีการดำเนินการผ่านความร่วมมือ
ของสถาบันหลักที่สำคัญของประเทศ ดังนี้

๑) กระทรวงกฎหมาย (Ministry of Law)

กระทรวงกฎหมายเป็นหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบด้านการออกกฎหมายและนโยบาย
ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งครอบคลุมถึงสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ การออกแบบ
ผลิตภัณฑ์ การคุ้มครองพันธุ์พืช สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และความลับทางการค้า เพื่อสร้างมาตรฐานให้กับระบบ

^{๑๔} ดูฉบับเต็มได้ที่ <https://sso.agc.gov.sg/Act/LDICA1999>

คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของสิงคโปร์ให้ได้รับการยอมรับในระดับสากล นอกจากนี้ กระทรวงกฎหมายของสิงคโปร์ยังมีบทบาทในการประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา เช่น สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Office of Singapore) เพื่อสนับสนุนเป้าหมายทางเศรษฐกิจและส่งเสริมการเติบโตของภาคบริการ ตลอดจนคุ้มครองผลประโยชน์ของสิงคโปร์ในระบบการค้าระหว่างประเทศ^{๑๕}

นอกจากนี้ กระทรวงกฎหมายสิงคโปร์ได้จัดทำแผนแม่บทศูนย์กลางด้านทรัพย์สินทางปัญญา (IP Hub Master Plan) ขึ้น โดยมียุทธศาสตร์ด้านทรัพย์สินทางปัญญา ๓ ประการ ได้แก่ ๑) การเป็นศูนย์กลางการจัดการด้านทรัพย์สินทางปัญญา ๒) การเป็นศูนย์กลางสำหรับการยื่นเอกสารด้านทรัพย์สินทางปัญญา และ ๓) การเป็นศูนย์กลางด้านการระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งแผนแม่บทดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของสิงคโปร์ รวมถึงยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองให้เทียบเท่ากับสากล เพื่อให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางด้านทรัพย์สินทางปัญญาของภูมิภาคเอเชีย

๒) สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาของสิงคโปร์ (Intellectual Property Office of Singapore: IPOS)

สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาสิงคโปร์ (Intellectual Property Office of Singapore: IPOS) เป็นหน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงกฎหมายของสิงคโปร์ ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาสิงคโปร์มีบทบาทในการสนับสนุนการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาในภาคธุรกิจ รวมถึงการให้บริการด้านทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การจดทะเบียนสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและบริการข้อมูลเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาผ่านโครงการ ทั้งโครงการที่มีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และโครงการสร้างความตระหนักรู้ในความสำคัญของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับนักเรียนนักศึกษา และมีส่วนร่วมในการประชุมระหว่างประเทศเพื่อสร้างความเชี่ยวชาญด้านทรัพย์สินทางปัญญาให้กับเจ้าหน้าที่

สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาสิงคโปร์ (IPOS) มีหน่วยงานในสังกัดที่ทำหน้าที่ในการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญาผ่านการจัดอบรมหลักสูตร อาทิ การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา การป้องกันการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การสร้างมูลค่าให้กับทรัพย์สินทางปัญญาในนามของสำนักงาน

^{๑๕} *Intellectual Property Policy*. (2019, September 13). Retrieved February 22, 2018, from Ministry of Law: <https://www.mlaw.gov.sg/content/minlaw/en/our-work/intellectual-property-policy.html>

ทรัพย์สินทางปัญญา (IPOS) ได้แก่ สถาบันทรัพย์สินทางปัญญาสิงคโปร์ (IP Academy Singapore) ซึ่งนอกจากจะเป็นองค์กรที่ให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว สถาบันทรัพย์สินทางปัญญาสิงคโปร์ยังเป็นหน่วยงานกลางในการสร้างเครือข่ายของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประกอบวิชาชีพ และผู้ประกอบการ เพื่อสร้างสังคมที่ขับเคลื่อนได้ด้วยทรัพย์สินทางปัญญา (IP-enabled Ecosystem) ทั้งในประเทศสิงคโปร์และในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้^{๑๖}

บทสรุป

ประเด็นเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมกลายเป็นปัจจัยพื้นฐานทางอุตสาหกรรมอันนำไปสู่การค้าและการลงทุนที่จะทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจต่อไป ในกรณีของสิงคโปร์ซึ่งเป็นประเทศที่มีแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่พึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศ (FDI) เป็นสำคัญ ดังนั้น การสร้างระบบคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพจึงถือเป็นการสร้างบรรยากาศการลงทุนเพื่อดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติด้วยทางหนึ่ง จึงนำไปสู่การพัฒนานโยบายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาของสิงคโปร์ให้ได้มาตรฐาน

ภายหลังจากที่สิงคโปร์ได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) และเป็นภาคีความตกลงทริปส์ (TRIPS) จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำที่มีการกำหนดไว้ในความตกลงดังกล่าว โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น ๕ ฉบับ ได้แก่ (๑) รัฐบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. ๒๕๓๘ (Patents [Amendment] Act 1995) (๒) รัฐบัญญัติเครื่องหมายการค้า (Trade Marks Act 1998) (๓) รัฐบัญญัติสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ (Geographical Indications Act 1998) (๔) รัฐบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. ๒๕๔๑ (Copyright [Amendment] Act 1998) (๕) รัฐบัญญัติการออกแบบผลิตภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (Layout Designs Integrated Act 1999)

ด้านนโยบายและการบริหาร สิงคโปร์มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐขึ้นเพื่อดูแลและส่งเสริมเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา โดยหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องได้แก่ กระทรวงกฎหมาย (Ministry of Law) และสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาสิงคโปร์ (IPOS) นอกจากนี้ ได้มีการจัดทำแผนแม่บทศูนย์กลางด้านทรัพย์สินทางปัญญา (IP Hub Master Plan) ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาของสิงคโปร์ที่มุ่งสู่เป้าหมายการเป็นศูนย์กลางด้านทรัพย์สินทางปัญญาของภูมิภาคเอเชีย

^{๑๖} IP Academy Singapore. (n.d.). *About IP Academy Singapore*. Retrieved February 23, 2019, from IP Academy Singapore: <https://www.ipacademy.com.sg/about-us>